

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/3/2026
Identifikačné číslo spisu:	5306010519
Dátum vydania rozhodnutia:	14.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Dušan Krč-Šebera
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5306010519.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Dušana Krč-Šeberu a členov senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Szabóa v trestnej veci obvineného Ing. N. G., pre trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 01. januára 2006 a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 14. apríla 2026 v Bratislave, o dovolaní obvineného Ing. N. G. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. augusta 2022, sp. zn. 3To/16/2022, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. N. G. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Čadca (ďalej tiež „okresný súd" alebo „súd prvého stupňa") z 24. augusta 2021, sp. zn. 2T/166/2006 bol obvinený Ing. N. G. (ďalej tiež „obvinený" alebo „dovolateľ") uznaný za vinného zo skutku v bode 1/ z trestného činu neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona účinného do 01. januára 2006, zo skutku v bode 2/ z trestného činu nezaplatenia dane podľa § 148b ods. 1 Trestného zákona účinného do 01. januára 2006 (ďalej tiež „Trestný zákon"), ktorých sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

1/ ako predseda predstavenstva a zodpovedná osoba za firmu General Road, a. s. so sídlom Oščadnica č. 1180, okr. Čadca, v období od 15. mája 2000 do 21. septembra 2000 v zmysle zákona č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni vo vtedy platnom znení, zrážal poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie a v zmysle zákona č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov vo vtedy platnom znení, zrážal daň z príjmov fyzických osôb zo závislej činnosti za svojich zamestnancov, pričom zrazené poistné neodviedol Sociálnej poisťovni-pobočka Čadca v celkovej sume 108.283,- Sk (3.594,34 Eur) a zrazenú daň neodvádzal Daňovému úradu v Čadci v celkovej sume 39.483,27 Sk (1.310,60 Eur), tieto si ponechal, čím mu vznikol dlh voči týmto inštitúciám v celkovej sume 147.766,27 Sk (4.904,94 Eur),
2/ ako predseda predstavenstva a zodpovedná osoba za firmu General Road, a. s. so sídlom Oščadnica č. 1180, okr. Čadca, v termínoch do: 25. mája 2000, 25. augusta 2000 a 25. septembra 2000 nezaplatil v zmysle § 41 zákona č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty vo vtedy platnom znení, splatnú daň z pridanej hodnoty v celkovej sume 207.670,96 Sk (6.893,41 Eur) a v zmysle § 14 ods. 1 zákona č. 87/1994 Z. z. o cestnej dani vo vtedy platnom znení, nezaplatil do 31. januára 2000 a do 05. mája 2000

splatnú cestnú daň za rok 2000 v sume 79.109,73 Sk (2.625,96 Eur), a to i napriek tomu, že v termínoch splatnosti disponoval finančnými prostriedkami na úplnú, alebo aspoň čiastočnú úhradu splatných daní, čím celkovo nezaplatil Daňovému úradu v Čadci splatnú daň- daň z pridanej hodnoty a cestnú daň v sume 286.780,69 Sk (9.519,37 Eur).

Okresný súd za tieto trestné činy obvinenému uložil podľa § 148a ods. 2 Trestného zákona s použitím § 35 ods. 1 Trestného zákona, § 40 ods. 1 Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 58 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložil a podľa § 59 ods. 1 Trestného zákona obvinenému určil skúšobnú dobu vo výmere 1 rok.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozsudkom z 25. augusta 2022, sp. zn. 3To/16/2022, zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a krajský súd sám na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil obvinenému podľa § 148a ods. 2 s použitím § 35 ods. 1 Trestného zákona, § 53 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, peňažný trest vo výmere 800,- Eur a podľa § 54 ods. 3 Trestného zákona ustanovil obvinenému náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 týždne.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený dovolanie z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Trestného poriadku, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“), uznesením z 23. októbra 2024, sp. zn. 4 Tdo 58/2023 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Proti uzneseniu dovolacieho súdu podal obvinený ústavnú sťažnosť, na podklade ktorej Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) nálezom z 18. decembra 2025, č. k. III. ÚS 164/2025-41 (ďalej tiež „nález“), vyslovil výrokom pod bodom 1., že uznesením dovolacieho súdu z 23. októbra 2024, sp. zn. 4Tdo/58/2023 bolo porušené právo obvineného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobody, súčasne napadnuté uznesenie dovolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (výrok v bode 2. nálezu), výrokom pod bodom 3. bola dovolaciemu súdu uložená povinnosť nahradiť sťažovateľovi trovy konania 949,17 Eur a tieto zaplatiť jeho advokátovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti obvineného ústavný súd nevyhovel (výrok pod bodom 4. nálezu).

Po zrušení a vrátení veci ústavným súdom bola trestná vec dovolania obvineného v súlade s čl. IV ods. 4 Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pre rok 2026, pridelená senátu, ktorý pred zrušením jeho rozhodnutia rozhodoval naposledy, t. j. senátu súdneho oddelenia 4T a tejto veci bola pridelená nová spisová značka vedená pod 4 Tdo 3/2026. Dovolací súd vychádzajúc z viazanosti právnym názorom vysloveným v bode 13 nálezu ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z.), sa zameral na právnu otázku, či obvinený Ing. N. G. mohol byť páchatelom daňovo-odvodových trestných činov ako štatutárny orgán právnickej osoby, ktorej boli osobitými predpismi uložené daňovo odvodové povinnosti a na účel novely Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v ustanovení § 90 ods. 2 účinné od 01. septembra 2002, zákonom č. 421/2002 Z. z.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného po zrušení ústavným súdom, posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobami oprávnenými na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Ďalej zistil, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd po prejednaní veci dospel k záveru, že podané dovolanie obvineného je potrebné

odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 90 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z. z. účinného v čase spáchania skutkov v bodoch 1/ a 2/, ak na spáchanie trestného činu tento zákon vyžaduje osobitnú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie páchatel'a, môže byť páchatel'om alebo spolupáchatel'om trestného činu len osoba, ktorá má požadovanú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie. Páchatel'om alebo spolupáchatel'om trestného činu vojenského podľa dvanástej hlavy osobitnej časti tohto zákona môže byť len vojak.

Pokiaľ obvinený v jeho dovolaní s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 01. septembra 2002, sp. zn. 3Tz/19/2001 (bod 75 dovolania), s poukazom na zmeny v ustanovení § 90 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Z. z. zavedené s účinnosťou od 01. septembra 2002 zákonom č. 421/2002 Z. z. (bod 79 dovolania) namietal, že má byť vylúčená jeho individuálna trestná zodpovednosť, pretože v čase spáchania skutkov nemala existovať právna norma, na podklade ktorej by ho bolo možné trestne stíhať ako člena štatutárneho orgánu za skutok, ktorého subjektom je právnická osoba, tak uvedenú argumentáciu dovolací súd považuje za neopodstatnenú a odmieta ju. Právne normy, na podklade ktorých s ohľadom na argumentáciu obvineného bolo zákonné trestne stíhať obvineného ako štatutárny orgán právnickej osoby, predstavujú popri iných normách, najmä skutkové podstaty trestných činov podľa § 148a a § 148b zavedené do Trestného zákona č. 140/1991 Zb. s účinnosťou od 01. septembra 1999 zákonom č. 183/1999 Z. z. a v čase spáchania skutkov uvedených v bodoch 1/ a 2/, platné a účinné ustanovenie § 90 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 183/1999 Z. z., pretože obvinený mal právne postavenie štatutárneho orgánu právnickej osoby (General Road a.s.), ktorý mal, mohol konať, avšak nekonal v mene právnickej osoby za účelom plnenia jej daňovo-odvodových povinností uvedených v skutkových vetách v bodoch 1/ a 2/.

Pokiaľ obvinený poukazoval na právnu vetu vychádzajúcu z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 01. septembra 2022, sp. zn. 3Tz/19/2001, publikovanú v časopise zo Súdnej praxe pod č. 52/2002, zv. 5, ročník 2002, str. 111, ktorá uvádza: „Slovenské trestné právo rešpektuje a uplatňuje zásadu individuálnej zodpovednosti fyzickej osoby a nepozná kolektívnu zodpovednosť, ani zodpovednosť za „cudziu vinu“. Preto ak je povinným daňovníkom v zmysle § 8 ods. 1 zák. č. 318/1992 Zb. o dani z dedičstva, dani z darovania a dani z prevodu a prechodu nehnuteľnosti v znení neskorších predpisov právnická osoba, fyzická osoba nemôže miesto nej niest' trestnoprávnu zodpovednosť nezaplattenia (splatenia) dane podľa § 148b TZ.", tak k citovanej právnej vete dovolací súd dodáva nasledovné. Vyššie citovaná právna veta odmietajúca trestnoprávnu zodpovednosť fyzickej osoby- štatutárneho orgánu za nesplnenie povinností právnickej osoby ako zodpovednosť za "cudziu" alebo "kolektívnu vinu", nie je právnou vetou schválenou trestnoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na publikovanie v úradnej Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jedná sa o právnu vetu schválenú redakčnou radou do zbierky vydávanej súkromno-právnym subjektom. Nejedná sa teda o úradný výklad práva a jej právne závery, popri nižšej miere autority, predstavujú aj výrazný individuálny odklon od dovtedajšej rozhodovacej súdnej praxe akceptujúcej trestnú zodpovednosť štatutárneho orgánu - fyzickej osoby za neplnenie povinností právnickej osoby (pozri napr. R 4/1995-II, R 3/1995-II, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. apríla 2012, sp. zn. 3To 8/2011).

Tézy vyslovené v rozhodnutí (odmietnutie trestnoprávnej zodpovednosti fyzickej osoby za zavinené nesplnenie povinností právnickej osoby ako zodpovednosť za „cudziu" alebo „kolektívnu" vinu), na ktoré poukazuje dovolateľ, považuje senát dovolacieho súdu za nesprávne. Naopak je toho názoru, že za úmyselné porušenie povinností právnickej osoby má niest' trestnú zodpovednosť fyzická osoba alebo viac fyzických osôb, ktoré boli oprávnené a zároveň aj povinné za ňu konať. Taktiež má za to, že

právnická osoba ako určitý zákonom dovoľený a neživý subjekt práva, nemá svoju vlastnú vôľu, ale vôľu tohto vo svojej podstate umelého, no právom dovoľeného subjektu, vytvárajú fyzické osoby, ktoré sú za ňu oprávnené a povinné konať, či už priamo (štatutárne orgány) alebo nepriamo na základe poverenia, či delegácie (napr. poverení zamestnanci, prokuristi). Vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinností právnickej osoby, voči osobám oprávneným a aj povinným v mene právnickej osoby konať, nie je zodpovednosťou fyzickej osoby za „cudziu vinu“, ale je zodpovednosťou fyzickej osoby za jej konanie alebo nekonanie, ktoré bola povinná a oprávnená vykonať za právnickú osobu. Z hľadiska formy konania za právnickú osobu, najzakladanejšou formou konania je konanie prostredníctvom štatutárneho orgánu a táto forma konania je priamym alebo vlastným konaním právnickej osoby (pozri aj R 78/2003, § 13 zákona č. 513/1991 Zb.).

Inak povedané, štatutárny orgán nie je zástupcom právnickej osoby, konanie štatutárneho orgánu je vlastným konaním právnickej osoby. V trestnej veci obvineného, premietnuté do konkrétnosti sa jedná o trestnoprávnu zodpovednosť obvineného za nekonanie, keďže obvinený - fyzická osoba ako štatutárny orgán právnickej osoby, bol oprávnený a povinný prejavíť vôľu právnickej osoby, pričom tak neurobil, hoci mal a mohol (neodviedol zamestnancom zo mzdy zrazené dane a odvody a nezaplatil splatnú DPH a cestnú daň).

Dovolaací súd pre lepšiu zrozumiteľnosť sumarizuje, že rozhodnutie, na ktoré obvinený poukazoval, predstavuje odklon od inak stabilnej rozhodovacej súdnej praxe a s jeho tézami sa z vyššie uvedených dôvodov nestotožňuje. Naopak má za to, že vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti voči štatutárnemu orgánu právnickej osoby za úmyselné nespĺnenie daňovo-odvodových povinností podľa skutkových podstát trestných činov uvedených v § 148a (neodvedenie dane a poistného) a § 148b (nezaplatenie dane) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a na podklade § 90 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. bolo zákonné už od zavedenia týchto skutkových podstát do Trestného zákona č. 140/1961 Zb. od 01. septembra 1999, t. j. v čase spáchania skutkov v bodoch 1/ a 2/ kladených za vinu obvinenému.

Pokiaľ obvinený v dovolaní poukazoval na zmenu Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v ustanovení § 90 ods. 2, zákonom č. 421/2002 Z. z. a bol toho názoru, že vyvodzovanie trestnoprávnej zodpovednosti voči štatutárnym orgánom právnickej osoby priniesla až táto novela s účinnosťou od 01. septembra 2002 (bod 79 dovolania), tak uvedenú argumentáciu nemožno akceptovať. Trestnoprávna zodpovednosť štatutárnych orgánov právnických osôb bola daná už skôr ako 01. septembra 2002, a to na podklade skôr platného a účinného § 90 ods. 1 Trestného zákona v spojení s ďalšími príslušnými normami a skutkovými podstatami. Novela Trestného zákona č. 140/1961 Zb. prostredníctvom zákona č. 421/2002 Z. z. mala odstraňovať len pochybnosti v prípadoch, ak skutková podstata určitého trestného činu vyžadovala konkrétny alebo špeciálny subjekt (čo však nie je prípad obvineného).

Podľa § 90 ods. 2 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení zákona č. 421/2002 Z. z. účinného od 01. septembra 2002, ak zákon ustanovuje, že páchatel musí byť nositeľom osobitnej vlastnosti, spôsobilosti a postavenia, stačí, ak túto vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie spĺňa právnická osoba, v ktorej mene koná.

Dôvodová správa k zákonu č. 421/2002 Z. z. parlamentná tlač č. 2397/2002, s. 7, k bodom 23 a 24, účinnému od 01. septembra 2002, bližšie ozrejmuje zámer zákonodarcu a uvádza: „Ustanovenie § 90 obsahuje výklad k trestným činom, pri ktorých musí mať páchatel požadovanú vlastnosť, spôsobilosť alebo postavenie. Navrhovaným doplnením sa majú odstrániť pochybnosti o možnosti postihu osôb, ktoré konajú za právnickú osobu. Navrhuje sa výslovne ustanoviť, že príslušné ustanovenia Trestného zákona (napr. § 256, § 256a, § 256b), podľa ktorých môže byť páchatelom len konkrétny alebo špeciálny subjekt (napr. veriteľ, dlžník) je možné aplikovať na konanie fyzickej osoby, hoci znaky konkrétneho alebo špeciálneho subjektu spĺňa len právnická osoba. Aj naďalej platí, že fyzická osoba, ktorá koná za právnickú osobu, môže byť páchatelom trestného činu len, ak naplní všetky znaky skutkovej podstaty.“

Už zo samotného textu vyššie citovanej dôvodovej správy k zákonu je zrejmé, že trestnoprávna zodpovednosť štatutárnych orgánov právnických osôb bola daná už skôr ako od 01. septembra 2002 ako mylne tvrdí obvinený, k čomu dovolací súd zdôrazňuje, že tak bolo možné na podklade skôr platného a účinného ustanovenia § 90 ods. 1 Trestného zákona v spojení s ďalšími príslušnými normami a skutkovými podstatami trestných činov. Novela Trestného zákona č. 140/1961 Zb. prostredníctvom zákona č. 421/2002 Z. z., na ktorú poukazoval dovolateľ, mala odstraňovať len pochybnosti v užšom okruhu prípadov, a to ak skutková podstata určitého trestného činu vyžadovala konkrétny alebo špeciálny subjekt (napr. v prípade trestného činu zvýhodňovania veriteľa podľa § 256a, štatutárny orgán prísne vzato, nemal právne postavenie dlžníka, nakoľko dlžníkom bola právnická osoba), a teda nezakladala od začiatku dovtedy, údajne neexistujúcu trestnú zodpovednosť štatutárnych orgánov právnických osôb, tak ako mylne tvrdí dovolateľ. Predmetná novela, zákon č. 421/2002 Z. z. bola ovplyvnená pochybnosťami o možnosti postihu fyzických osôb konajúcich za právnickú osobu, ak znaky konkrétneho alebo špeciálneho subjektu uvedené v skutkovej podstate trestného činu, spĺňala iba právnická osoba, ale nie fyzická osoba - štatutár, čo však nie je prípad obvineného a skutkových podstát trestných činov jemu kladených za vinu.

Z uvedených dôvodov v predmetnej trestnej veci dovolací súd dospel k záveru, že argumentácia obvineného (§ 90 ods. 2 v znení zákona č. 421/2002) je neopodstatnená, právne vety rozhodnutia publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 52/2002 predstavujú nepresvedčivý odklon od inak ustálenej rozhodovacej činnosti, vychádzajúcej z prípustnosti a zákonnosti vyvodzovania trestnoprávnej zodpovednosti voči fyzickým osobám v právnom postavení štatutárnych orgánov právnických osôb.

Vzhľadom na to, že dovolateľ skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.